

שכ' בדעת הרמב"ם דלא ס"ל כרבינא, ואולם אח"כ מלאחי
בחה"מ אריח (ס"ר מ"ו) הוכיח שם דרמב"ם ע"כ ס"ל להלכתא
כרבינא עיי"ש, ואין כאן מקומו להאריך בזה. *

ובזה אסבוגר כעת ואומר שלום רב.

ה"ק חיים מרדכי יעקב גיל
אביד דק"ס.

סימן ל"ח

להר"ג הח"צ בר מהר"א אביד דק"ק סענדר"א
ובגליל יל"ו.

אשר שאל על מנהגיו בענין זמן הדלקת נרות ערב ש"ק
ומולש"ק.

הנה בק"ת מקומות נוכגין לאחר יציאת השבת מהכנסתו
בשיעור ע"כ מיועטנן שהוא לפי חשבונו ד' מילין,
ובסיגטע ועוד בכמ"ק מחמירין יותר היינו להשבות שעה
ומחלה, ומסתמא טעמם עפ"י ש"י בחי"י (בס"י ח"ט סק"י)
אשר החת"ם נחשבותי החזק אחריו כ"פ השיעור מיל כ"ב
מיועט וחל, וממילא ד' מילין הוא שעה ומחלה, אבל באמת
בבר כ' המנחה כהן ורוב אחרונים אחריו דבשום אופן לא
ישתווה השיעור בכל שעות, תחלה בכתארכות הימים וקטנות
כאשר אנו רואין בחוש כי שיעור ד' מילין החכר בש"ס פסחים
(ל"ד ע"א) הוא כשהיום מהלך מ' מילין, וא"כ לר"ק לחשוב
לפי ערך זה לפי גדלו וקטנו של יום, וכן הוא באגרת החנינא
הנדפס בש"ע שלו (בס"י רס"א) לחלק שם בין ימות החורף
לימות הקיץ ובין אמצע החורף לאמצע הקיץ וגם לא כל
המקומות שוין כמובן, ובגוף זמן הדלקת נרות בעש"ק מחלוקת
ישנה הוא, דש"י ר"ח וכ"פ החנ"א (בס"י רס"א סק"ט ובס"י
שליא סק"ב) ולדידכו ג' מילין ורביע הראשונים מ' מילין
הי"ל הוא יום גמור, ובכ"כ"ש הוא שיעור מועט רק ג' רביע
מיל, אבל בש"ך ביו"ד ה"ל מילה (סימן רס"ו סק"א) וכן
הגרי"א ז"ל שם (ס"ק ע"ג) וכן בש"ע הרב (ס"י רס"א
ס"ה) וכן הפרי"ה פסקו כדעת הגאונים ר"ח ורב האי ורב
שרירא גאון ור"ף ורמב"ם ודוקא ורשב"ן ומרדכי ור"א"ס
והאגודה, דמשחקק החמה היינו תחלת השקיעה כשהחמה
מתכנסת מעיניו ואינה נראית עוד בראשי אילנות או על
מקומות גבוהים, חוקך מתחיל זמן ב"כ"ש והיו ספק איסור
סקילה.

והנה באוצרעלאנד ה"י נוכגין ע"פ החת"ם ז"ל כשי' מג"א
ור"ח ה"ל ע"כ היו מאחרין זמן הדלקה בעש"ק, אבל
בגלילותינו וגליל הכחתון וכל מחוזות מוקאטש ומאראמאראש
וכל מדינת פולין כלם נוכגין כשי' הגאונים להחמיר בספק
סקילה, ובבר האריך בזה בספר מנחת שבת בקונטרס שו"י
המנחה (לס"י ע"ב אות ג') שם ושפך סוללה על צל הקינור
ש"פ, במש"כ בספרו (ס"י ע"ה ס"א) להפריש ממלאכה רק

(*) (ובסימן ה') לעיל ד"ה אשר ע"כ הארכתו ק"ת
בענין זה יעיי"ש.

או לסעודה ולפניו ד' מילין, דלא דמי למנוח בלחוד דהתם
אסורא נמי איכא לאכול בלי נמ"י וכן בחפלה להזכיר השם
בלי נמילה, אי נמי דעבר על עשה דהכין לקראת וכו' רק שחיל
לא העריחו יותר מן השיעור שחטו וא"ל להרע"ב עמ"ו יותר,
וכן שלא לבעל ע"ז מלוא טעם של חפלה רק עד השיעור,
ול"ד כלל לנידון רמב"ם ורש"ם, ובמנחות (מ"א ע"א) ענשיתו
אעשה כר וכו"ו שלא הביא עמ"ו ליד חו"ב ולבש בגד שאינו
חייב בצינ"ת ע"ש, וע"י מנחת חינוך (מנוח ע"י) לענין השבת
חמץ לפני זמן המחוייב ע"פ החורה, שמסוק שם לדעת כמה
פוסקים מחוייב להביא עמ"ו ליד חו"ב היינו להניח חמץ על
יום י"ד וחלי"מ בזה.

(ג) מה שנחשק אודות לחמים שנדבקו ב' לחמים ביחד בחטור
אי יוצאין בכם ידי ל"מ או לר"ק להפרידן, יען שמע"כ
ראה בס' מנחת שבת במנחת חדש (לס"י ע"ב ס"ק מ"ב)
מביא פלוגתא הש"מ ש"י דא"ל להפרידן, ומביא בשם ס'י
אריח (ס"י קס"ח) מהבבות הגאון רש"ס דעתו דשפיר לר"ק
להפרידן ולא כ' שום ראי' לזה, הנה סברת פלוגתתם מביא
שם ש"י הש"מ כיון שסופו להפרידן לא נחשבו כאחד, ובסברת
רש"ס הוא דאם נחיר לו לבדע עליהן לא יפריד אותם ונמלא
שארין עומדין להפרידן ע"כ שפיר נחשבין כאחד, ומעלתו
הביא ראי' נכונה (מפ"א דעברות מ"ו ומ"ח) אלא שפקפק על
הדבר אם נוכל לילף איסור מעומאכ.

הנה בשו"ת שער אפרים (ס"י א') בדין לחם משנה בנשקף
מקלחו, האריך להוכיח מ"י הרא"ש פי כ"ד מברכין
ומ"י שלמי הגבורים אשר סביב למרדכי שם, ולענין ל"מ שפיר
ילפיין איסור מעומאכ לענין שלימות דאוחו בקטן וגדול
עולה עמו, וכן הביא בעל"ח (ס"י קס"ז) וב"י שם, ועיין
חולין (קכ"ה ע"א) ועיין יו"ד (ס"י פ"ג ס"ט) ובש"ך ועו"ז
שם פלוגתא רא"ש ור"ס אי יולף בזה איסור מעומאכ.

אמנם צ"ד א"ל לכל זה, דלדעתי הדבר מפורש במשנה דחלה
(פ"ד מ"א) ובש"ע יו"ד לענין ב' עיסות שנשכו
זכ"ז, דאם הם של אדם אי' מאטרפין אפי' שאינם בתוך כלי
עצלה, עיין (ר"ס שכי"ה) ועיין פירוש שם בעו"ז בשם
תכ"ד, דדוקא נשכו כ"כ שאם יפרידו יחסר מאחד מקלחו,
ומבואר בש"ס דברכות (ל"ז ע"ב) ובש"ל (ס"י קנ"ט) ובא"ח
(ס"י קס"ח) בבי' בשם ר"י ומג"א (שם ס"ק ל"ב), דברכת
המזיא נלמד מחוייב חלה, דמכ נקרא לחם לענין חלה הוי
לחם לענין המזיא, וא"כ אי"ה לענין לחם משנה יש למילף
חזא מאידך דלא יכא נחשכ לל"מ, וגם בל"ה אי' חוקך
בסברת הש"מ דלפי הנראה מ"י אריח ה"ל סברתו מטעם
כל העומד להפריד כפרוד דמי, וא"כ לר"ק לדקדק שלא יכא
מדובק באופן שיתלשו זמ"י, דא"כ ממ"י לא מבני דאי' אזלין
בחר השתא אין שם ל"מ רק לחם אי', ואי' אזלת בחר סופו
אי"כ יכא נידון כסופו שיהי' לחם חסר, ע"כ ממ"י אין יוצאין
בו, ע"כ מהבבות להפרידן בנחת, ובמדומה דהכו' עמ"ל להפרידן
ולבחיור לתנור שיאפה ק"ת במקום הנשך.

ובגוף דיוו של השער אפרים ה"ל, שמאריך שם לפלפל אי'
להלכתא כרבינא בחולין (ע"ג ע"א) בזה דכל העומד
לחמוד כחתוך דמי, עיין שו"ת חת"ם יו"ד (ס"י קנ"ה) שהביא
ד' בבי' (דס"י קנ"ה) לענין איפוק, וכו' בבי' נדחק מאד
בשי' הרמב"ם, וכן רבות בשנים שכתבתי בגליון שם להעיר
מ"י עמ"ו בכסף משנה ר"ש ה' פסולי המוקדשין (ה' ע"ו)